

HISTORIE: Válečná výroba USA a pomoc Stalinovu SSSR

 neviditelnypes.lidovky.cz/zahranici/historie-valecna-vyroba-usa-a-pomoc-stalinovu-sssr.A210506_122547_p_zahranici_wag

7. května 2021

Svobodná tržní ekonomika USA nenáviděná komunisty zajistila vítězství Rudé armády ve střední Evropě

Budeme-li chtít zhodnotit válečnou pomoc Spojenců Sovětskému svazu v průběhu 2. světové války, docházíme k nesmírně zajímavým souvislostem, které nám do sebe zapadají jako ozubená kolečka hodinového stroje.

Rudá armáda by nemohla v dubnu roku 1945 dorazit do Berlína nebýt masové podpory válečného materiálu ze strany Spojenců. Z hlediska objemu válečných dodávek do Sovětského svazu dochází ke zlomu koncem roku 1941, kdy Hitlerovo nacistické Německo vyhláší válku USA. Vstup Spojených států do globálního světového konfliktu znamená zásadní obrat z pohledu válečné výroby.

Spojené státy mění svou civilní výrobu na vojenskou a již v roce 1942 „válčují“ svou masovou průmyslovou výrobou nacistické Německo naprosto nevídaným způsobem, jen ve výrobě tanků poráží nacistické Německo v poměru 4,3:1 (27 tisíc amerických oproti 6 tisícům německých tanků), 2:1 ve výrobě letadel a 6:1 ve výrobě kulometů. Podrobněji o masové válečné výrobě Spojenců jsem psal na Neviditelném psu v březnu.

Sovětský svaz: Plánovaná ekonomika, její neustálé krize a gulagy

Samotnou kapitolu v produkci válečné výroby tvoří ekonomika SSSR řízená sovětskými komunisty. Ekonomika zděděná po carském Rusku v roce 1917 byla agrárně orientovaná jen s malými ohnisky průmyslu. Sovětští bolševici zavádí centrálně plánované hospodářství, které prochází neustálými krizemi. I po 20 letech od bolševické revoluce před vypuknutím 2.světové války nejsou bolševici schopni zajistit obyvatelům základní potraviny a nejnужnější spotřební zboží.

Centrálně plánovaná ekonomika není schopna zajistit nasycení obyvatelstva, ale Stalin v důsledku svých megalomanských projektů jako byl Bělomořský kanál potřebuje obrovské množství levné pracovní síly. To byl jeden z hlavních důvodů obřích Stalinových represí, zatýkání, poprav a odvlékání miliónů nevinně odsouzených občanů do sovětských pracovních táborů známých jako gulagy, ze kterých proudí statisíce vězňů na otrocké práce v nelidských podmínkách.

Přesto Stalin se svými stranickými funkcionáři zahajuje již od konce 20. let program budování těžkého průmyslu. Po celé zemi se staví nejrůznější továrny zaměřené hlavně na zbrojní výrobu.

Kopírování zbraní a placení odborníků z kapitalistických států

Stalin se soustředil na budování těžkého průmyslu, ale neměl technicky vzdělané inženýry v důsledku neustálého zatýkání a odvlékání pracující inteligence do gulagů (pracovních táborů).

Proto se od počátku soustředí na zahraničí. Nejprve vysílá své emisary do Velké Británie, odkud přiváží plány tanku Vickers, předchůdce tanku T-34. Stojí za zmínku, že sovětští komunisté měli ve svém marxistickém učení jako hlavní cíl vývoz socialistické revoluce a porážku kapitalismu, ale nové zbraně a technologie od „bídnych kapitalistů“ jim rozhodně nesmrděly. Jaká analogie s dnešními budovateli pokrokových zítřků.

Následně sovětští komunisté se závistí pozorují obdivuhodný rozmach masové civilní výroby ve Spojených státech. Proto se komunističtí aparátčící začátkem 30.let rozhodují pozvat špičkové americké experty na masovou výrobu do Sovětského svazu, které štědře platí Stalinovy státní instituce (kde zaspala třídní bdělost?). Tito američtí experti projektují a staví moderní továrny. Jenže jak už to v centrálně řízené ekonomice bývá, i přes moderně vybudované továrny nefungují dodavatelsko odběratelské vztahy a do vrcholných pozic v továrnách (a nejenom tam) jsou dosazováni neschopní komunističtí funkcionáři namísto manažerů a odborníků na výrobní proces.

Obrovské dodávky zbraní a materiálu Sovětskému svazu z USA

V červnu roku 1941 nacistické Německo napadá Sovětský svaz, který je zdecimován po čistkách v armádě. Stalinovi plánovači nařizují demontáž továren z evropské části Ruska a jejich převoz za Ural. Tam jsou továrny smontovány. A mezitím se Wehrmacht řítí k Moskvě.

Stalin sice vyrábí hodně tanků, v jejich produkci je před válkou číslo 1 na světě, ale jeho armádě chybí mobilita (nákladní vozy, automobily, atd.) a řada dalšího vojenského materiálu, jako například letecký benzín.

Proto USA okamžitě po napadení zahajují pomoc Sovětskému svazu, nejprve skrytě, od prosince roku 1941 již masivně. Spojené státy dodávají Sovětskému svazu statisíce tun nejrůznějšího materiálu, dodávají 375 tisíc nákladních aut, 51 tisíc džípů a 35 tisíc motocyklů!

Dvě třetiny nákladních automobilů Rudé armády v průběhu 2. světové války pocházely z USA. Bez nich by byla Rudá armáda v dubnu 1945 v prostoru kolem Varšavy a ne v Berlíně!

A nezapomínejme také na 12 tisíc tanků a dalších obrněných vozidel, přes 11 tisíc letadel, milióny tun leteckého benzínu a mohli bychom v seznamu dále pokračovat.

Úplně klíčové byly paradoxně dodávky potravin, které zachraňují Stalinův režim od kolapsu. Ve Stalinových závodech za Uralem pracují lidé za nelidských podmínek s nedostatkem základních potravin. Podvýživa, onemocnění, úmrtí v důsledku hladu, to jsou příčiny zhruba dvou miliónů úmrtí v průběhu 2. světové války nikoliv rukou německého vojáka, ale v důsledku Stalinovi politiky, která nebere na obyčejné lidi ohledy.

Dva paradoxy válečné pomoci Spojenců Rudé armádě

Je fascinující zjištění, že americká ekonomika dokázala vyrábět obrovské množství zbraní a válečného materiálu pro spojeneckou invazi ve Francii v roce 1944 a zároveň ještě USA stačily dodávat do Sovětského svazu přes hlavní lodní trasy do severomořského Murmanska včetně vybudování továrny v Íránu pro montáž nákladních automobilů z rozebraných dílů převážených přes oceán loděmi třídy Liberty! Po železnici se pak nákladní automobily dostávají do samotného SSSR.

A jak už to v dějinách bývá, nezáleží na faktech, ale spíš na jejich interpretaci.

Je totiž velkým paradoxem, že svobodně orientovaná tržní ekonomika Spojených států pomohla svými dodávkami zbraní a válečného materiálu vyhrát Rudé armádě válku a upevnit tak po 2. světové válce komunistickou diktaturu v zemích střední a východní Evropy.

Ta svobodná tržní ekonomika a volná soutěž, kterou sovětští komunisté spolu s kapitalismem nenáviděli.

Dochází tak k dalšímu neuvěřitelnému paradoxu, kdy na územích dobytých Rudou armádou obyčejní lidé vidí v Sovětském svazu a jeho plánované nefunkční ekonomice efektivitu a příklad hodný následování, i když pravý opak byl pravdou. Neuvědomovali si, že Sovětský svaz je špatně fungující militaristicky orientovanou ekonomikou bez schopností plnit základní ekonomické potřeby obyvatel, které byly zakryty v průběhu války masivní podporou dodávek ze strany svobodně orientovaných ekonomik.

*Knižní thriller **Mračna nad Evropou** nyní v prodeji se superslevou.*

*Krátký video trailer **ZDE***